

Fundamenty integracji europejskiej

mgr Aleksandra Borowicz

Polskie Stowarzyszenie Badań Wspólnoty Europejskiej

Ośrodek Badań Integracji Europejskiej Uniwersytetu Gdańskiego

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

Projekt „Akademia Młodego Europejczyka” jest realizowany przy
wspieraniu finansowym Komisji Europejskiej

Katedra Unii Europejskiej im. Jean Monnet
Jean Monnet Chair on “Turning points in European
Integration: governance, politics and identity in the EU”
KES, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Cel zajęć

- Pogłębienie wiedzy uczniów nt. procesów integracyjnych w Europie po II wojnie światowej
- Rozwój umiejętności wyrażania opinii oraz posługiwania się argumentami
- Rozwój umiejętności pracy w grupie

Plan zajęć

1. Przedstawienie celu zajęć
2. Integracja a globalizacja
3. Główne koncepcje integracyjne po II wojnie światowej
4. Ewolucja struktury Unii Europejskiej
5. Fundamentalne zasady integracji europejskiej
6. Propozycje ćwiczeń

Integracja a globalizacja

- Globalizacja a integracja

Zjawiska występujące równolegle.

Globalizacja jako proces coraz intensywniej realizowanych powiązań pomiędzy krajami.

Integracja jako proces usuwania barier we współpracy gospodarczej krajów.

Integracja jako łączenie elementów w nowy podmiot.

Fale globalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Myśl integracyjna po II wojnie światowej

- Inicjatorzy myśli integracyjnej w Europie na przełomie XIX i XX w.:

Aristide Briand oraz Robert Coundenhove-Kalergi

Główne koncepcje powojennej Europy:

1. Federalizm
2. Konfederacja
3. Funkcjonalizm/neofunkcjonalizm

Myśl integracyjna po II wojnie światowej

Federalizm

- Główni przedstawiciele: Jean Monnet, Altiero Spinelli
- Przyczyną konfliktów między narodami jest ich suwerenność
- Od integracji politycznej do integracji gospodarczej
- Dążenie do państwa związkowego z instytucjami ponadnarodowymi

Myśl integracyjna po II wojnie światowej

Konfederacja

- Główni przedstawiciele: Charles de Gaulle
- Współpraca międzynarodowa jako dobrowolna inicjatywa suwerennych państw
- Konfederacja jako związek niezależnych państw
- Integracja oparta na wymianie poglądów i ustalaniu wspólnych stanowisk

Myśl integracyjna po II wojnie światowej

Funkcjonalizm

- Główny przedstawiciel: David Mitrany
- Podstawę integracji mają stanowić powiązania gospodarcze, co niweluje powody do konfliktów pomiędzy państwami
- Efekt rozlewania się integracji „spill-over”
- Integracja stopniowa

Rada Europy

- 5 maja 1949 r. dziesięć państw staje się członkami Rady Europy
- Przykład dobrowolnej współpracy państw europejskich
- Brak uprawnień na poziomie ponadnarodowym
- Rada Europy jako wyzwanie do pogłębienia integracji europejskiej

Od zniszczeń wojennych do europejskiej Wspólnoty

- 9 maja 1950 r. podpisanie Deklaracji Schumana
- Rewolucja w stosunkach międzynarodowych w Europie przełamała wrogość pomiędzy Francją i RFN
- Dała początek procesom integracji w Europie
- Zaowocowała utworzeniem pierwszej Wspólnoty Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali w 1952 r.
- Jedyna wspólnota, która została utworzona na czas określony

Od EWWiS do Unii Europejskiej

Nazwa traktatu	Miejsce podpisania	Data zawarcia/data wejścia w życie	Okres obowiązywania
Traktat ustanawiający EWWiS	Paryż	18.04.1951/25.07.1952	50 lat
Traktat ustanawiający EWG	Rzym	25.03.1957/01.01.1958	nieograniczony
Traktat ustanawiający Euratom	Rzym	25.03.1957/01.01.1958	nieograniczony
Traktat ustanawiający jedną Radę i jedną Komisję	Bruksela	08.04.1965/01.07.1967	nie dotyczy
Jednolity Akt Europejski	Luksemburg Haga	17.02.1986 28.02.1986/01.07.1987	nieograniczony
Traktat o UE	Maastricht	07.02.1992/01.11.1993	nieograniczony
Traktat z Amsterdamu	Amsterdam	02.10.1997/01.05.1999	nieograniczony
Traktat z Nicei	Nicea	26.02.2001/01.02.2003	nieograniczony
Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy	Rzym	29.10.2004/nieratyfikowany	nieograniczony
Traktat z Lizbony	Lizbona	13.12.2007/01.12.2009	nieograniczony

Źródło: Barcz J., Kawecka-Wyrzykowska E., Michałowska-Gorywoda K., Integracja europejska w świetle Traktatu z Lizbony, PWE, Warszawa 2012, s. 39.

Ewolucja Unii Europejskiej

EWWiS
1952-2002

EWWiS
1952-2002

Rozwiązanie
EWWiS w
2002 r.

EWG
1958-1993

**Traktat
z Maastricht**

Wspólnota Europejska
1993-2009

**Traktat
z Lizbony**

EURATOM
1958-dziś

EURATOM
1958-dziś

EURATOM
1958-dziś

Źródło: opracowanie własne.

Fundamentalne zasady integracji europejskiej

1. Zasada integracji rynkowej

Wywodzi się z koncepcji zawartej w Deklaracji Schumana. Wspólnota przechodziła etapy od unii celnej aż do dzisiejszej unii gospodarczo-walutowej.

2. Zasada jedności celu

Państwa członkowskie dąży do wspólnych celów określonych w Traktatach.

3. Zasada pogłębiania integracji

Unia Europejska przyjmuje coraz bardziej zaawansowane zobowiązania.

4. Zasada poszerzania integracji

Członkiem Unii Europejskiej może być każde państwo europejskie z gospodarką rynkową.

Fundamentalne zasady integracji europejskiej

5. Zasada poszanowania różnorodności

Unia Europejska szanuje różnorodność kulturową, cywilizacyjną i religijną swoich członków i ochrania ich dziedzictwo kulturowe. Ta różnorodność jest cechą charakterystyczną Unii Europejskiej.

6. Zasada konwergencji i spójności społeczno-gospodarczej

Celem integracji jest zmniejszanie różnic społecznych i dążenie do wysokiej jakości życia wszystkich obywateli Unii Europejskiej.

7. Zasada ochrony modelu socjalnego

Unia Europejska szanuje modele socjalne realizowane w poszczególnych państwach członkowskich z zaznaczeniem, że ich działania i UE przyczynią się do pełnego zatrudnienia.

Fundamentalne zasady integracji europejskiej

8. Zasada niedyskryminacji

Zasada niedyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie, płeć, orientację seksualną czy religię jest kluczowe dla funkcjonowania Unii Europejskiej. Stanowi to fundament swobody przepływu osób i pracowników w Unii Europejskiej.

9. Zasada integracji z gospodarką światową

Unia Europejska jest odpowiedzialnym partnerem innych organizacji międzynarodowych i państw. Jest kluczowym podmiotem na arenie międzynarodowej i przyjmuje zobowiązania wynikające z tej roli.

10. Zasada subsydiarności

W Unii Europejskiej decyzje powinny być podejmowane jak najbliżej obywatela, ponieważ to gwarantuje ich efektywność i trafność.

Propozycje ćwiczeń

- Szczególnie ciekawe i aktywizujące są ćwiczenia w grupie
- Uczniom należy dać swobodę wypowiedzi i własnej interpretacji zapisów traktatowych
- Praca w małych grupach gwarantuje zaangażowanie wszystkich uczniów

Ćwiczenie: fundamentalne zasady integracji europejskiej

- 10 grup uczniów
- Traktat o Unii Europejskiej (bądź sala komputerowa, w której samodzielnie muszą znaleźć dokument)
- Opracowanie w grupach każdej z zasad z wykorzystaniem zapisów Traktatu o Unii Europejskiej

Ćwiczenie: terminy i pojęcia

- Można je przeprowadzić na kolejnej lekcji ze wskazaniem, aby uczniowie przygotowali się z opracowanego materiału
- Podział klasy na 5-6 osobowe grupy
- Opracowanie 15-20 haseł do wyjaśnienia w 2-3 zdaniach
- Ćwiczenie aktywizujące, które można zastosować do wielu tematów

Literatura

Literatura bazowa:

Skrypt dla nauczycieli pt. Podstawy wiedzy o Unii Europejskiej, red. nauk. E. Latoszek, A. Stępnia, Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Sopot 2014

Literatura uzupełniająca (m.in.):

Barcz J., Kawecka-Wyrzykowska E., Michałowska-Gorywoda K., Integracja europejska w świetle Traktatu z Lizbony, PWE, Warszawa 2012

Borowiec J., Ekonomia integracji europejskiej, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2011

Latoszek E., Integracja europejska. Mechanizmy i wyzwania., Książka i Wiedza, Warszawa 2007

Dziękuję za uwagę!

www.pecsa.edu.pl

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

Projekt „Akademia Młodego Europejczyka” jest realizowany przy
wspieraniu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu:

Katedra Unii Europejskiej im. Jean Monnet
Jean Monnet Chair on “Turning points in European
Integration: governance, politics and identity in the EU”
KES, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

